

بورس لندن خرید روسیه

گردآوری و ترجمه: نیلوفر قادیری

روس نفت که از غول‌های نفتی دنیا است بازار سهامی به ارزش ۷۰/۶۱۹ میلیارد دلار دارد و به همین دلیل حضور این شرکت در بورس لندن با موارد دیگر فروش سهام این بازار متفاوت است

بورس لندن در ماه‌های اخیر یکی از بهترین دوران خود را گذرانده است. بانک‌های سرمایه‌گذاری در انتظار سود کلان بوده‌اند و خود بازار سهام هم به دلیل امتیازاتی که در شیوه اداره این بازار وجود دارد نوعی احساس برتری نسبت به وال‌استریت^(۱) در خود داشته است. اما درست در دهه اول ماه جولای ژوئن در لندن خبری اعلام شد که توجه همه بازارهای مالی و از آن بیشتر، سیاستمداران جهان را به این بورس معطوف نمود. خبر این بود: بورس لندن صحنه یکی از بزرگترین فروش سهام‌های تاریخ خواهد بود. عرضه سهام بیش از ۱۱ میلیارد دلاری شرکت روسیه‌ای «روس نفت»^(۲) که یک شرکت نفت دولتی است، نه تنها واقعه‌ای بزرگ از نظر حجم معاملات است بلکه اتفاقی به شدت جنجالی برای غرب به حساب می‌آید.

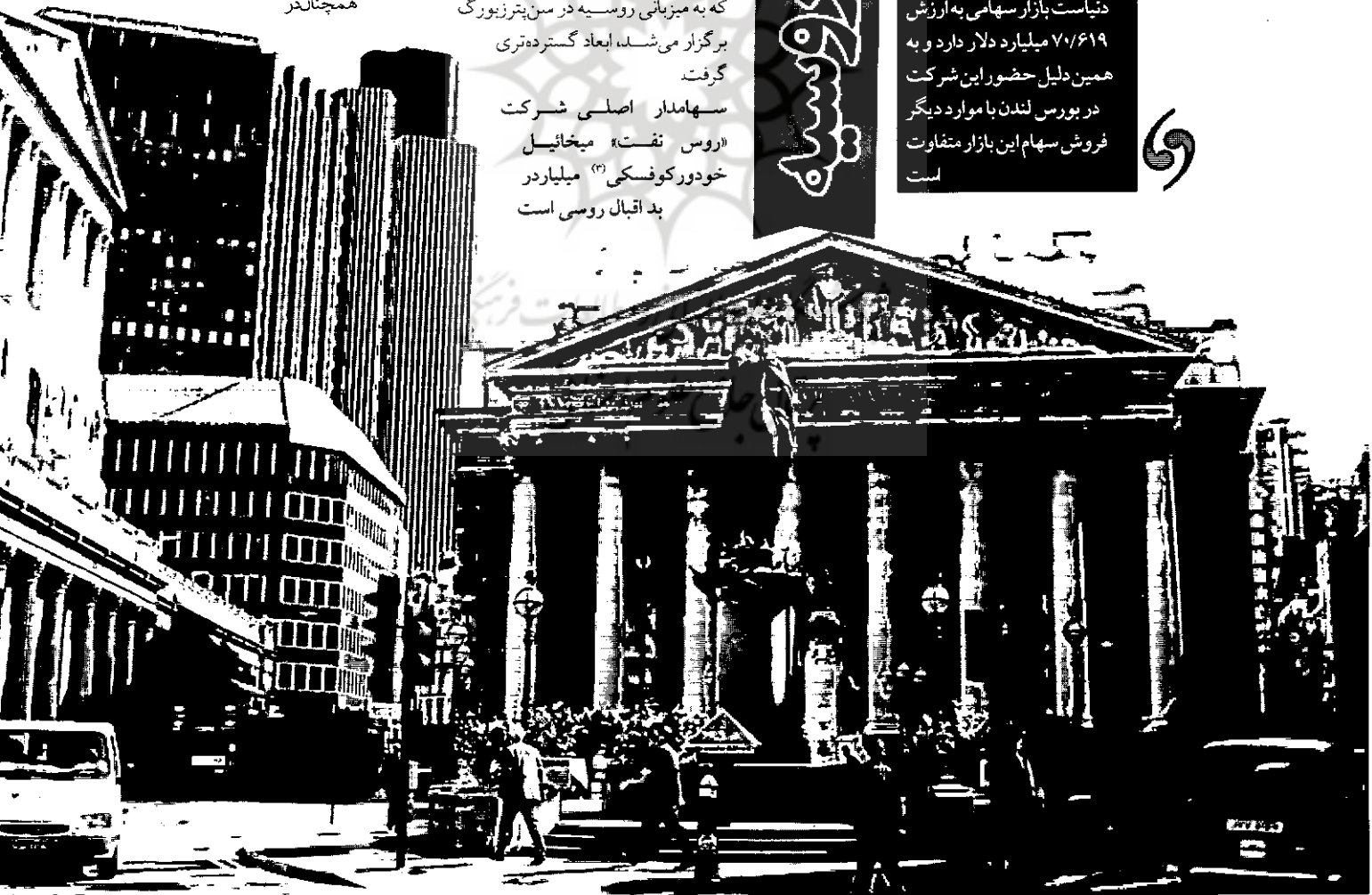
روس نفت که از غول‌های نفتی دنیا است بازار سهامی به ارزش ۷۰/۶۱۹ میلیارد دلار دارد و به همین دلیل حضور این شرکت در بورس لندن با موارد دیگر فروش سهام این بازار متفاوت است. اما این خبر در غرب جنجال زیادی به راه انداخت. این جنجال در آستانه اجلاس سران گروه هشت که به میزبانی روسیه در سن پترزبورگ برگزار می‌شد، ابعاد گسترده‌تری گرفت.

سهامدار اصلی شرکت «روس نفت» میخائیل خودورکوفسکی^(۳) میلیاردی بد اقبال روسی است

که اکنون نزدیک به دو سال از حبس او به دستور کرملین می‌گذرد. خودورکوفسکی از الیگارش‌های روسی است که بعد از به قدرت رسیدن پوتین در این کشور ماند و مقابل رهبر قدرتمند کرملین قرار گرفت. خودورکوفسکی که از تاجران بسیار موفق و شناخته شده در آمریکا و اروپاست بعد از کمک مالی به مخالفان پوتین در چند تبلیغات انتخاباتی، با پرونده تخلفات مالی و اقتصادی سنگینی روبه‌رو شد و علاوه بر جرمه هنگفت مالی برای مدت نامعلومی به زندان افتاد. در ابتدا بازداشت و محاکمه خودورکوفسکی بازتاب گسترده‌ای در غرب یافت و واکنش‌های بسیاری را برانگیخت؛ به طوری که بعضی مقامات آمریکایی و اروپایی به صراحت خواستار حل این موضع شدند و حتی نام خودورکوفسکی به کنگره آمریکا هم کشیده شد.

نمایندگان کنگره از دولت بوش خواسته بودند از همه ابزارهای ممکن برای اعمال فشار بر پوتین و آزادی خودورکوفسکی استفاده کند. اما هیچ کدام از این فشارها فایده‌ای نداشت و او همچنان در

زندان است.

دولت روسیه اموال خوددورکوفسکی را مصادره کرد که از جمله آن اموال و دارایی‌های شرکت نفتی یوکاس^(۱) بود. این دارایی‌ها و سهام از یوکاس به روس نفت منتقل شد و حالا از نظر بسیاری، روس نفت با دارایی‌ها و اموال یوکاس که توسط دولت مسکو مصادره شده به چنین حجمی از سهام ارزشمند رسیده است. خوددورکوفسکی زمانی ثروتمندترین مرد روسیه بود که ارزش دارایی‌هایش به ۱۶ میلیارد دلار می‌رسید. این الیگارش ۴۳ ساله در سال ۱۹۹۵ به ریاست شرکت یوکاس رسید و اکنون در سبیری دوران محکومیت هشت ساله‌اش را می‌گذراند.

«سرگئی بوگدانچیکف»^(۲) رئیس شرکت «روس نفت» که از مدیران میان‌سال و قابل اعتماد کرملین است یک سوم دارایی ۷۰۰ میلیون دلاری‌اش را به سهام روس نفت تبدیل کرده و به شدت از طرح ارائه سهام این شرکت در بورس لندن حمایت می‌کند.

«روس نفت» از ۱۰ شرکت نفت و گاز تشکیل شده و به طور همزمان با ظرفیت ۱۰ میلیون تن تولید در سال چهار پایانه صادرات نفت و شبکه‌های ملی متشکل از ۶۰۰ پمپ خدماتی دارد. تولید این شرکت در سال ۲۰۰۵، ۷۴/۵۶ میلیون تن نفت و ۱۲/۰۸ میلیارد متر مکعب گاز بود.

ارائه سهام شرکتی چون روس نفت در بازار سهام لندن نیاز به یک سرمایه‌گذار قدرتمند و پشتیبان مالی جدی داشت. شرکت بریتیش پترولیوم^(۳) در میان انتقادات گسترده مخالفان در لندن و دیگر پایتخت‌های اروپایی وارد عمل شد و به عنوان سرمایه‌گذار، یک میلیارد دلار از سهام روس نفت را خریداری کرد.

البته بسیاری از تحلیل‌گران این اقدام بریتیش پترولیوم را اقدامی از سر ناچاری ارزیابی کردند چرا که این شرکت به خاطر منافع گسترده‌اش در روسیه چاره‌ای جز حمایت از روس نفت در بورس لندن نداشت.

در ابتدا پیش‌بینی‌ها حاکی از این بود که عرضه سهام روس نفت در بورس لندن سودی ۱۰ تا ۱۱ میلیارد دلاری به دنبال دارد و در نتیجه ارزش این شرکت روسی را به ۶۰ تا ۸۰ میلیارد دلار می‌رساند. اما چنین نشد. عرضه سهام روس نفت در بورس لندن آن طور که پیش‌بینی شده بود با استقبال روبه‌رو نشد و تحقق نیافت. در نخستین روزهای پس از عرضه سهام یعنی در ۲۰ و ۲۱ جولای ارزش سهام روس نفت افت کرد. دلیل اصلی این افت کیفیت از نظر تحلیل‌گران نگرانی

سرمایه‌گذاران بین‌المللی درباره مشکلات حقوقی عرضه سهام روس نفت در بورس لندن است. روس نفت در بهترین شرایط سهام خود را عرضه کرد چرا که قیمت‌های نفت دوران اوج را می‌گذراند و درآمد این غول نفتی هم افزایش یافته بود. اما ابهام درباره وضعیت سهام و دارایی این شرکت و صاحبان اصلی آن سرمایه‌گذاران را با تردید جدی روبه‌رو کرده است.

دفتر روابط عمومی و بین‌المللی شرکت یوکاس از دیوان عالی انگلیس خواسته است جلوی عرضه سهام روس نفت در بورس لندن را بگیرد. اما این درخواست محقق نشد.

بعد از افت ارزش سهام روس نفت، بانک‌های مشاوره سرمایه‌گذاری پیشنهاد کردند که قیمت هر سهم این شرکت ۷/۵۰ دلار باشد. رئیس روس نفت هم اعلام کرد اکثر درآمد حاصل از فروش سهام این شرکت صرف خرید بقیه دارایی‌های یوکاس می‌شود. هدف او از این اعلام نظر که همزمان با حضور سران گروه هشت در اجلاس

بعد از افت ارزش سهام روس نفت، بانک‌های مشاوره سرمایه‌گذاری پیشنهاد کردند که قیمت هر سهم این شرکت ۷/۵۰ دلار باشد. رئیس روس نفت هم اعلام کرد اکثر درآمد حاصل از فروش سهام این شرکت صرف خرید بقیه دارایی‌های یوکاس می‌شود

سالانه این گروه در سن پترزبورگ بیان شد، کم کردن نگرانی‌های سرمایه‌گذاران از در سبورها و ابهامات حقوقی پیرامون روابط یوکاس و روس نفت بود.

از سوی دیگر علاوه بر بریتیش پترولیوم، شرکت پتروناس مالزی و شرکت دولتی نفت و گاز چین هم برای سرمایه‌گذاری در روس نفت اعلام آمادگی کرده‌اند. اما همه این اتفاقات باز هم از نگرانی‌های سرمایه‌گذاران کم نکسرد و باعث جلوگیری از روند نزولی ارزش سهام روس نفت شد.

عامل دیگری که باعث افت قیمت سهام روس نفت در هفته‌های اخیر (از نیمه جولای تا اول اوت) شد، شکایت حقوقی ۱/۳ میلیارد دلاری شرکت فرانسوی توتال از روس نفت بود. موضوع این شکایت فعالیت مشترک این دو شرکت در شرق سبیری است که ۱۵ درصد از کل ذخایر تجاری روس نفت را تشکیل می‌دهد. بورس لندن علی‌رغم مخالفت‌ها و انتقادات

بسیار، از عرضه کردن سهام روس نفت استقبال کرد. در شش ماهه اول سال ۲۰۰۶، ۱۹۴ شرکت با عرضه سهام خود در بورس لندن بیش از ۱۹ میلیارد دلار سود به دست آورده‌اند. این میزان سود برای بازار سهام لندن هم رقمی قابل توجه است و شاخص‌های تبادل سهم را در این بورس بالا می‌برد. بورس لندن که در سال ۱۹۰۱ تأسیس شد یکی از بزرگترین بازارهای سهام دنیاست که بسیاری از شرکت‌های خارجی و انگلیسی در آن حضور دارند. سال گذشته بورس لندن با چند پیشنهاد بزرگ برای ادغام روبه‌رو شد که قابل توجه‌ترین آن پیشنهاد ۳ میلیارد دلاری بانک مک‌کواری^(۴) بود. بورس لندن تاکنون این پیشنهادات را رد کرده است. ماه مارس گذشته نزدیک^(۵) پیشنهادی ۴/۵ میلیارد دلاری برای خرید بورس لندن ارائه کرد که این پیشنهاد هم رد شد. اکنون میان بورس نیویورک و نزدیک رقابتی برای خریداری بورس لندن در جریان است.

بورس لندن از یک بازار اصلی و یک بازار سرمایه‌گذاری جایگزین و بازار مشتقات تشکیل شده است.

در ماه‌های آینده سرمایه‌گذاران و کارگزاران و شرکت‌های نفتی و گازی، تحولات پیرامون روس نفت را زیر نظر خواهند داشت. به گفته تحلیل‌گران بازار، روس نفت آزمونی خواهد بود برای آینده بازار انرژی روسیه.

اگر جنجال کنونی ادامه یابد و تأثیرات منفی آن بر ارزش سهام این شرکت به همین صورت بماند، دیگر شرکت‌های بزرگ روسی هم به فکر عرضه سهام خود در بورس‌های بزرگ خارجی نمی‌افتند.

- منبع:
- (۱) BBC
  - (۲) Reuters
  - (۳) Spiegel.com
  - (۴) www.thisismoney.com
  - (۵) www.independent.com
  - (۶) www.resourceinvestor.com
  - (۷) wikipedia
  - (۸) www.scottzman.com
- پی‌نوشت‌ها:
- (۱) wallstreet
  - (۲) Rosneft
  - (۳) KhodorKovsky
  - (۴) YUKOS
  - (۵) Bugdan Chikov
  - (۶) British Petroleum
  - (۷) Macquarie
  - (۸) NASDAQ

بورس لندن علی‌رغم مخالفت‌ها و انتقادات بسیار از عرضه کردن سهام روس نفت استقبال کرد. در شش ماهه اول سال ۲۰۰۶، ۱۹۴ شرکت با عرضه سهام خود در بورس لندن بیش از ۱۹ میلیارد دلار سود به دست آورده‌اند